

УДК 378.147.091.64.091.33-027.21/.22-028:378:61:005.6

Олена Радутна
(Запоріжжя, Україна)

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС ЯК ОСНОВНА СКЛАДОВА ЯКОСТІ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Щороку система освіти зазнає нових змін і удосконалень. Одним з новітніх напрямків в освітній сфері є навчально-методичний комплекс дисципліни. Його основні завдання - це систематизація теоретичних і практичних знань, формування навичок самостійної і дистанційної роботи студентів та впровадження інформаційних технологій в навчальний процес. Створення навчально-методичного комплексу забезпечує підвищення якості освіти за рахунок застосування впорядкованих баз знань, якості та повноти навчального матеріалу, використанню сучасних методик.

Ключові слова: навчально-методичний комплекс, навчальне видання, навчальна література, заклад вищої освіти.

The education system every year undergoes new changes and improvements. One of the newest directions in the educational sphere is a teaching-methodical complex of discipline. His main tasks are theoretical and practical knowledge systematization, formation of students independent and distance work skills and introduction of information technologies in the educational process. Creation of a teaching-methodical complex provides the education quality improvement through the use of orderly knowledge bases, the quality and completeness of the teaching material, the use of modern techniques.

Key words: educational-methodical complex, educational edition, educational literature, institution of higher education.

У наш час удосконалення освітнього процесу займає найважливішу роль у підготовці майбутніх фахівців. Сучасні напрями розвитку освіти потребують впровадження навчально-методичних комплексів у медичні дисципліни. Метою є забезпечення всіх основних етапів педагогічного процесу – від надання навчальної інформації, набуття та удосконалення знань, умінь і навичок до контролю, та основних функцій навчального процесу – освітньої, виховної та розвиваючої.

Приєднання України до європейського та світового освітнього простору потребує модернізації та реформування вищої медичної освіти, нових підходів до професійної підготовки майбутніх лікарів, а саме – покращення способів подання нової інформації, підвищення якості та ефективності освітнього процесу. В реаліях сучасного світу, при стрімкому розвитку інформаційних технологій, провідним напрямом розвитку національної системи освіти визнано інформатизацію, яка спрямовується на вдосконалення форм і змісту навчального процесу, впровадження комп'ютерних методів навчання та виховання. Впровадження інтерактивних методів навчання дає такі переваги як зручність, мобільність, актуальність, модульність, гнучкість, економічна ефективність та заощадження часу [4, с. 14]. Виконуючи Болонські угоди, в українських навчальних закладах вищої освіти відбувається переорієнтація навчальних планів з лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану форму навчання. Це в свою чергу, підвищує відповідальність студентів, мотивацію до навчання, їх вміння займатися самостійно та активізує процеси мислення.

З метою підвищення якості навчально-методичної і науково-педагогічної діяльності у вітчизняних закладах вищої освіти проводиться робота по створенню навчально-методичних комплексів (НМК) навчальних дисциплін з використанням різних носіїв інформації. Це передбачає надання студентам широкого спектру інформаційних послуг щодо змісту та процесу навчання. Навчально-методичний комплекс призначений для здобуття теоретичних

знань та їх систематизації, формування практичних навичок роботи в предметній області, у традиційній системі освіти з використанням інформаційних технологій, в системі дистанційної освіти [3, с. 32].

Навчально-методичний комплекс дисципліни – це збірник документів, який охоплює програму курсу і обсяг знань, які студент повинен освоїти згідно з вимогами кваліфікаційної характеристики майбутнього лікаря та освітлює методи викладання предмету. Такий комплекс створюється на термін 3 - 5 років або змінюється згідно освітньо-кваліфікаційної програми навчання фахівців [5, с. 8].

Створення НМК забезпечує підвищення якості освіти та науково-педагогічної діяльності у закладі вищої медичної освіти за рахунок використання впорядкованих навчально-методичних баз (електронних та мультимедійних посібників та ін.), повноти та відповідності робочій програмі навчального матеріалу, впровадження сучасних методик, які полегшують аудиторну та поза аудиторну підготовку [3, с. 32].

Якість роботи майбутніх лікарів залежить від якості наданої їм освіти, а сама освіта – від актуальності педагогічної системи і новітніх технологій. Сучасні потреби системи навчання поклали початок впровадження електронних навчально-методичних комплексів у освітній процес [2, с. 188]. Електронний НМК – це сукупність нормативних та навчально-методичних матеріалів в електронній формі, необхідних і достатніх для ефективного виконання студентами робочої програми навчальної дисципліни, передбаченої навчальним планом підготовки студентів відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня за спеціальністю. Електронний НМК направлений на покращення навиків самостійної роботи студентів, їх пізнавальної діяльності за допомогою використання інформаційних технологій [4, с. 12]. Електронний навчально-методичний комплекс являє собою не лише збірник методичних матеріалів. Він також включає в себе комплекс практичних питань, ситуаційних завдань, тестів, лабораторних робіт, тренувальних вправ, відеофільмів тощо [3, с. 32].

До основних блоків, з яких складається електронний НМК відносять такі:

1. інформаційний (зазначають відомості про зміст та призначення комплексу, структурно-логічну схему (міжпредметні зв'язки), робочу програму та навчальний план дисципліни);

2. навчально-методичний (підручник або навчальний посібник з певного курсу, конспекти лекцій, методичні матеріали для підготовки до практичних занять, завдання для самостійної роботи та виконання індивідуальних задач, словник-довідник з дисципліни, перелік рекомендованої літератури та ін.);

3. контрольний (завдання для самоконтролю і тести для поточного та підсумкового контролю);

4. мультимедійний (аудіо-, відео- матеріали, презентації, електронні посібники, матеріали які слід вивчати на доступному гаджеті: смартфоні, планшеті та ін.) [5, с. 9].

До основних переваг електронного навчально-методичного комплексу відноситься:

1. відповідність робочій програмі та навчальним планам;

2. структурування та узагальнення великих обсягів інформації;

3. впорядкування термінології;

4. можливість використовувати матеріали у зручному форматі та у будь-який час;

5. доступність та індивідуалізація навчання;

6. наявність ефективних засобів контролю;

7. засвоєння міжпредметних зв'язків;

8. забезпечує цілісність навчання, систему знань, уявлень і навичок, які має здобути студент у процесі навчання.

Враховуючи стрімкий розвиток інформаційних технологій, можна сказати що електронний НМК – це нове слово в освітній галузі, яке вдало поєднує в собі новітні технології та традиційні дидактичні матеріали. Завдяки своїй структурованості і мобільності електронні добірки дозволяють заощадити час та зусилля студентів для пошуку інформації

та витратити його безпосередньо на вивчення необхідного для складання курсу матеріалу [4, с. 13].

Застосування у вищій медичній освіті електронного НМК та інформаційних технологій, дозволяє забезпечувати навчання майбутніх лікарів на більш високому рівні. Сучасні комп'ютерні засоби передачі інформації дозволяють покращити сприйняття матеріалу за рахунок візуалізації представлених даних та доступності інформації [1, с. 32].

Зарубіжні та українські науковці відмічають перевагу використання НМК, враховуючи його наповнення потрібними та якісними навчально-методичними матеріалами. Навчально-методичний комплекс створюється як в електронному виді, так і в друкованому, і всі вищезазначені матеріали розробляються відповідно до державних стандартів України [3, с. 32].

Таким чином, в контексті Євроінтеграції впровадження електронного навчального контенту направлено на досягнення відповідності вітчизняних освітніх стандартів європейським вимогам, що в свою чергу дає Україні можливість приймати участь у вдосконаленні світового освітнього процесу. У сучасному світі однією з головних складових навчального процесу є навчально-методичні видання. Навчально-методичний комплекс являє собою систему навчальних засобів з конкретної дисципліни, метою якого є модернізація освіти та надання студентам усіх необхідних навчально-методичних матеріалів для їх розвитку і розкриття творчого та розумового потенціалу, здобуття ними знань, умінь та навичок необхідних для майбутньої роботи. Впровадження НМК в освітній процес створює відмінне підґрунтя для творчого розвитку майбутніх лікарів та сприяє індивідуалізації навчального процесу.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Дем'янова В. Г. Навчально-методичний комплекс як ефективний засіб мовної підготовки іноземних студентів / В.Г. Дем'янова // Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія». – Харків, 2015. – Вип. 51. – С. 29-37.
2. Дмитренко Т.А. Створення електронного НМДК з дисципліни «Інформаційні технології» для студентів економічних спеціальностей / Т.А. Дмитренко, Т.М. Деркач, С.І. Волков, В.Т. Матевосян // Математичні машини і системи. – Полтава, 2013 – № 3. – С. 186-190.
3. Козирєва Н.Ю. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Українська мова як іноземна», його складники та характеристика / Н.Ю. Козирєва // Наук. вісник Міжнар. гум. унів-ту. Сер.: Філологія. – 2017. – № 26. – Т.1. – С. 32-34.
4. Мацейко О.В. Педагогічні умови використання електронних навчально-методичних комплексів у професійній підготовці кваліфікованих робітників: дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.04 / Мацейко Ольга Володимирівна. – Нац. акад. пед. наук України, Ін-т проф.-техн. освіти. – К., 2015. – 19 с.
5. Чепуренко Я.О. Навчально-методичний комплекс як вид навчального видання / Я.О. Чепуренко // Актуальні проблеми теорії соціальних комунікацій: Матеріали науково-звітної конференції викладачів кафедри журналістики Інституту української філології та літературної творчості ім. А. Малишка НПУ ім. М.П. Драгоманова: збірник наукових доповідей / Інститут української філології НПУ ім. М.П. Драгоманова. Вип. III. – К.: Ореол-сервіс, 2013. – С. 7-14.